

ISSN 2146-1236

120 sayfa; 170 x 100 mm; • 4 TL

Amsterdam'da doğan Spinoza (1632-1677) Portekiz'de zorla Roma Katolikliğine döndürülmüş ve sonra Kalvinist Hollanda'nın hoşgörülü ortamında eski dinine yeniden sarılmış bir Yahudi aileden geliyordu. Yahudi geleneğinde yetiştirilmesine karşın çok geçmeden özellikle Descartes'in etkisi ile boşınancı ve geleneği sorguladı, ve Amsterdam Yahudi topluluğundan kovuldu. Yirmili yaşların başında olan Spinoza geçimini ders vererek ve mercek işleyerek kazandı, Hıristiyanlığı düşünmeyerek kendini Latince'ye, özel olarak Descartes'in felsefesinin incelemesine verdi. Ölümünden sonra yayımlanan *Törebilim (Ethica)* Batı felsefesinin en önemli yapıtlarından biridir. Spinoza romantik Novalis tarafından "tanrı-sarhoşu insan" olarak görülürken ve Goethe *Törebilim*'i ilk okumasında "döndürülürken," Herder Spinoza'da "dinin ve felsefenin uzlaşmasını" buldu. Hegel "Ya

HOLLANDA'NIN EN YÜKSEK VE EN SAYGIN BİLİM ÖDÜLÜ "SPİNOZA PRIJS/SPİNOZA ÖDÜLÜ" ADINI TAŞIR.

Baruch Spinoza

Törebilim — I

1. TANRI ÜZERİNE;

2. ANLIĞIN DOĞASI VE KÖKENİ ÜZERİNE

Çeviren: Aziz Yardımlı

bir Spinozacısınız, ya da bir felsefeci değilsiniz" diyordu.

Spinoza için Doğa ya da Tanrı (*Deus sive Natura*) Birdir. Ve Bir Sonsuzdur — hiç bir Başkası ile sınırlanmayan, hiç bir Olumsuzlama ile lekelenmeyen eksiksiz, arı, belirlenimsiz Töz. Spinoza'nın bu ilişkisiz, bu yalnız Tözü biricik gerçeklik olarak alan dizgesinde başka hiçbirşey için, giderek insan için bile yer yoktur — Tanrının bir kipi olmanın dışında.

Düşüncenin ve uzamın birliği olan Töz güçtür, sağlamlıktır, kalıcılıktır, ama bu Tözün granit determinizmi içinde insan Özgürlüğü yalnızca bir yanılsamadır. — Doğunun saltık ya da soyut Biri *bireyselliğin* eşit ölçüde saltık değerini tanımaz. Spinoza İstenci ve Duyuncu Tözün monistik belirlenimsizliğinde yok etse de, insanın onu köleleştiren tutku ve itkilerine karşı özgür, e.d. *istençli ve duyunchu* olabileceğinde, insanın moral değerinde diretti. O arkaik Töz kavramı ile karşıtlık içinde, bu yan, Duyunch ve İstenç özgürlüğü, onun felsefesini sözcüğün gerçek anlamında *modern* yapan yandır: İnsan salt *ussal* olduğu için sürekli yenileşmeye, gerçek kendisi olmaya özgürdür.

BARUCH SPINOZA
(1632-1677)